

Rekenen en taalonderwijs

Geleide instructie: kijken naar de behoefte van het kind

'Ze moeten jouw stem in hun hoofd horen, hoe zou juf het doen?'

Docenten van het Regius en het Clusius keerden op de Aloysiuschool in Schagen even terug in de schoolbanken. Ze volgden onder meer de lessen van Marieke Stam in groep 7 en die van Miranda Ottens in groep 8 om te kijken hoe er in het primair onderwijs wordt gewerkt.

Marieke Stam

"Ze waren onder de indruk van onze manier van lesgeven", vertelt Marieke Stam. De manier waarop zij de les Nieuwsbegrip (begrijpend lezen) gaf - met geleide instructie - sprak tot de verbeelding. "Ze waren enthousiast over de structuur die wij aanbrenge. Van het werken in drie niveaus kunnen zij nog veel leren, zeiden ze."

Met die niveaus doelt Stam op de groep sterkere leerlingen, de basisgroep en de groep die 'instructie-afhankelijk' is. Vooral voor kinderen die moeite hebben met begrijpend lezen is het belangrijk om structuur te hebben, om te weten hoe je een tekst aanpakt.

Stam begint haar les klas-sikaal. De actualiteit van het onderwerp zorgt voor betrokkenheid. "Laatst ging het over drones; dat spreekt meteen tot de verbeelding."

Rolmodel

Bij het zoeken naar een verwijswoord neemt Stam de leerlingen stapsgewijs en hardop mee in haar zoektocht naar het antwoord. Het voordoen moet ertoe leiden dat de kinderen het na gaan doen. "Voor een leerkracht is dat vaak nieuw. Het doel

is dat ze het overnemen, dat ze jouw stem in hun hoofd horen. Hoe zou juf het doen? Je bent hun rolmodel."

De sterke groep gaat vervolgens de les zelf maken, de basisgroep gaat in tweetallen aan de slag. Met de speciale Nieuwsbegrip-stift (lachend: 'gewoon een gele marker') moeten ze alle verwijswaarden onderstrepen. Op die manier worden de kinderen gedwongen het antwoord in de tekst te zoeken. Ondertussen doet Stam de zwakkere groep nog een keer voor hoe zij aan het antwoord komt.

"Door mijn eigen gedachten te verwoorden geef ik de kinderen een handvat. Dus ik zeg: 'Eerst moet ik de vraag goed lezen. Ik moet kijken naar regel 12 en 13. Dan lees ik regel 11 nog een keer, want ik heb geleerd terug te lezen.' Voor een volwassene klinkt dat raar, maar de kinderen vinden het prettig. En op deze manier krijg je zelfs de zwakste leerling mee."

Rekenen op eigen niveau

Miranda Ottens gaf tijdens het werkbezoek van de VO-collega's een rekenles aan haar groep 8 volgens het IGDI-model, oftewel Interactieve Gedifferentieerde Directe Instructie. Na een korte opdracht waarin eerder gegeven stof werd herhaald, volgde de nieuwe rekenles.

Bij elk vak krijgen de leerlingen te horen wat het doel van de les is. Zo weten de kinderen wat zij die dag gaan leren. Kinderen in groep 8 houden die doelen ook bij in hun portfolio. Achteraf wordt bekeken of het doel is gehaald. Zo niet, dan komt de stof later in de week nog eens terug.

Kinderen aan het rekenen volgens IGDI-model

Na de uitleg volgt de opdeling in drie groepen; de instructie-afhankelijke groep, de basisgroep en de onafhankelijke groep die na het maken van een rijtje sommen met het eigen pluswerk aan de slag gaat.

"Het voordeel is dat alle kinderen op hun eigen niveau werken", stelt Ottens. "Bij bijna alle vakken werken wij zo. We kijken naar de behoefte van het kind. Een kind dat bij rekenen onafhankelijk is, kan bij taal afhankelijk zijn. Uiteraard kunnen zij zich ook opwerken, de groepen staan niet vast."

Lovend

Volgens Ottens waren de meekijkende VO-docenten lovend over de werkwijze. "Ze keken er erg van op dat wij zo goed met niveaus kunnen werken. Ze vonden dat zij daar ook iets mee moeten doen. Natuurlijk is het wel zo dat zij de leerlingen maar 40 minuten per keer zien en niet, zoals wij, de hele dag."

Op haar beurt pikte Ottens bij een tegenbezoek ook iets van haar collega's op. "Een docent knipte bij begrijpend lezen een tekst op in verschillende

alinea's. De kinderen moesten die stukjes vervolgens eerst in de juiste volgorde zetten. De volgende dag heb ik dat zelf ook toegepast."

Werkbezoeken nuttig

Ottens vindt dan ook dat de werkbezoeken nuttig zijn. "Je kijkt niet veel bij elkaar. Je hebt toch een bepaald beeld van het voortgezet onderwijs en andersom hebben de docenten daar ook een bepaald beeld van ons. Maar als je echt gaat kijken hoe het er in de praktijk aan toe gaat, blijkt dat toch anders te zijn dan je in gedachten had."

"Van tevoren dacht ik: moet dat nou? Opeens heb je vier onbekenden in je klas zitten. Achteraf zeg ik: we hadden het veel eerder moeten doen. Ik had bijvoorbeeld geen beeld van hoe er wordt lesgegeven in het voortgezet onderwijs. Nu kan ik de kinderen van groep 8 beter voorbereiden."

'Het voordeel is dat alle kinderen op hun eigen niveau werken'

Miranda Ottens

Op de website www.swvkopvannoordholland.nl vindt u linkjes naar alle foto's en alle filmpjes die zijn gemaakt tijdens de PCVO-dag 2014.